

Predsjednik Republike Hrvatske
g. Zoran Milanović
Pantovčak 241, Zagreb
E-mail: ured@predsjednik.hr
cc: predstojnik@predsjednik.hr

Zagreb, 21. ožujka 2024.

Predmet: Apel Greenpeacea u vezi s projektom NE Krško 2

Poštovani gospodine Predsjedniče,

Ovih dana, s najviših službenih pozicija dolaze najave o interesu Republike Hrvatske za ulaganje u projekt nuklearne elektrane Krško 2. Na energetske konferenciji koja je 18. ožujka održana u Zagrebu pod nazivom "Energetski put u održivu budućnost", ministar gospodarstva i održivog razvoja Damir Habijan afirmativno je govorio o nuklearnoj energiji, pa čak ju svrstao pod "obnovljivu" energiju. Smatramo da je potpuno neprimjereno i neprihvatljivo da najviši državni dužnosnik zadužen za održivi razvoj javno - i netočno - označava nuklearnu energiju kao obnovljivu.

Istovremeno, predsjednik Uprave HEP-a Vice Oršulić objavljuje interes hrvatske strane za sudjelovanje u projektu izgradnje novog bloka NE Krško te najavljuje razgovore sa slovenskim suvlasnicima. Prema pisanju slovenskih medija, trenutna procjena ulaganja u taj projekt kreće se oko 10 milijardi eura, s tim da za pravu procjenu još uvijek nedostaju ključni podaci - tehnički, financijski, društveni, okolišni - koji neće ni biti poznati još barem nekoliko godina. Iz iskustva drugih zemalja znamo da se cijena tijekom izgradnje nuklearnih elektrana znatno poveća, nekad i višestruko. Na primjer, poznati projekt u Ujedinjenom Kraljevstvu Hinkley Point C, prvotno je trebao koštati 18 mlrd funti, da bi se nedavna procjena popela na vrtoglavih 46 milijardi. Isto tako, trebao je biti sagrađen do 2017., a sada se najavljuje da će se to dogoditi "poslije 2029". Drugim riječima, ima još dovoljno vremena da se cijena utrostruči!

Ako bi Hrvatska ušla u novi nuklearni projekt po istom modelu suvlasništva, a to sugeriraju slovenski mediji, to bi značilo da bi se hrvatski građani našli pred investicijom koja u startu stoji barem pet milijardi eura, s otvorenom godinom završetka izgradnje i iznosom troška. Usporedbe radi, za pet milijardi eura danas je moguće izgraditi pet do šest gigawatta solarnih elektrana, stvarnog obnovljivog izvora energije kojim Hrvatska obiluje i tako malo ga koristi. Time bi energetske tranzicije provodili odmah i ne bi nepotrebno i preskupo čekali 15 ili 20 godina, koliko obično treba da se nuklearni projekt realizira. U pravilu, investicije u nuklearnu energiju znače manjak ili odsutnost ambicije za ulaganja u obnovljive izvore, odnosno alibi za neprovođenje istinske tranzicije. Izvještaj Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) AR-6 iz 2023. godine potvrđuje da su energija sunca i vjetra deset puta učinkovitije u zaštiti klime od nuklearne energije.

GREENPEACE

Osim što je preskupa i prespora, nuklearna energija nije ni obnovljiva ni održiva ni sigurna te otvara više pitanja i problema nego što ih rješava. Hrvatska ni nakon više od četiri desetljeća suvlasništva nad NE Krško nema riješeno pitanje zbrinjavanja nuklearnog otpada: "hrvatska" polovica visoko radioaktivnog otpada trenutno iznosi više od 250 tona. Istovremeno, danas ni ne postoji prihvatljivo rješenje za skladištenje radioaktivnog nuklearnog otpada, koji se mora čuvati u sigurnim uvjetima stotinama tisuća godina. Dok se ovaj krajnje ozbiljan problem ne riješi, neodgovorno je ulaziti u nove opasne, skupe avanture.

U kontekstu rata u Ukrajini, podložnosti kibernetičkim napadima, u kontekstu nedavnih potresa koji su pogodili Zagreb i Petrinju ali i izloženosti sve češćim i sve žešćim vremenskim ekstremima, nameće se i pitanje sigurnosti građana s obzirom na smještenost postojeće i planirane elektrane uz granicu s Hrvatskom i blizinu glavnog grada. Ne postoji prava zaštita od moguće katastrofe golemih razmjera s posljedicama za život i zdravlje ljudi, niti mehanizam obeštećenja.

S obzirom na navedeno, pozivamo Vas da iskoristite svoje ovlasti i autoritet da se spriječi bilo kakvo sudjelovanje Republike Hrvatske u ovom opasnom i rizičnom biznisu te da se, nasuprot partikularnim interesima nuklearnog i povezanih lobija, zauzmete za dobrobit i sigurnost hrvatskih građana i okoliša. U tom smislu Vas pozivamo da snažno podržite i zagovarate odlučan zaokret prema istinskoj energetskej tranziciji koja podrazumijeva stvarne obnovljive izvore energije, pogotovo energiju sunca gdje smo po potencijalu šampioni, a u realizaciji još uvijek taborimo na dnu euro-ljestvice.

Srdačno,

Zoran Tomić, direktor ureda
Greenpeace u Hrvatskoj
zoran.tomic@greenpeace.org, +385 91 2345 092